Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2024/629

7.3.2024

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2024/629,

18. detsember 2023,

Soome ajakohastatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava (2021–2030) projekti kohta ning Soome meetmete kooskõla kohta liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja kliimamuutustega kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega

(Ainult soome- ja rootsikeelne tekst on autentsed)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, ([1]) eriti selle artikli 9 lõiget 2 ja artikli 14 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999, ([2]) eriti selle artikli 7 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

Soovitused Soome ajakohastatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava (2021–2030) projekti kohta

(1) Soome esitas oma ajakohastatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti 30. juunil 2023.

(2) Määruse (EL) 2018/1999 (edaspidi „juhtimismäärus“) artiklis 3 ja I lisas on esitatud elemendid, mis peavad sisalduma ajakohastatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades. 2022. aasta detsembris võttis komisjon vastu suunised liikmesriikidele ajakohastatud riiklike energia- ja kliimakavade projektide ja lõplike kavade koostamise protsessi ja ulatuse kohta ([3]). Suunistes on kindlaks määratud head tavad ning kirjeldatud hiljutiste poliitiliste, õiguslike ja geopoliitiliste muutuste mõju energia- ja kliimapoliitikale.

(3) Seoses kavaga „REPowerEU“ ([4]) ning 2022. ja 2023. aasta Euroopa poolaasta tsüklite raames on komisjon pööranud suurt tähelepanu liikmesriikide energia ja kliimaga seotud reformi- ja investeerimisvajadustele, et õiglase roheülemineku kiirendamisega tugevdada energiajulgeolekut ja suurendada taskukohasust. See kajastub 2022. ja 2023. aasta Soome riigiaruannetes ([5]) ja nõukogu soovitustes Soomele ([6]). Liikmesriigid peaksid uusimaid riigipõhiseid soovitusi oma lõplikes ajakohastatud lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades arvesse võtma.

([1]) ELT L 328, 21.12.2018, lk 1.
([2]) ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.
([3]) Komisjoni teatis suuniste kohta liikmesriikidele 2021.–2030. aasta riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamiseks (ELT C 495, 29.12.2022, lk 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 611 final, SWD(2023) 626 final.
([6]) COM(2022) 611, soovitus võtta vastu nõukogu soovitus; COM(2023) 626, soovitus võtta vastu nõukogu soovitus.

(4) Komisjoni soovitused jõupingutuste jagamise määruse ([7]) kohaste riiklike eesmärkide saavutamise kohta põhinevad tõenäosusel, et liikmesriigid järgivad 2030. aastaks seatud eesmärke, võttes arvesse jõupingutuste jagamise määruse kohaste paindlikkusmeetmete kasutamise eeskirju.

(5) Süsinikdioksiidi kogumist, kasutamist ja säilitamist käsitlevate komisjoni soovituste eesmärk on saada ülevaade asjaomase tehnoloogia kavandatavast kasutuselevõtust riigi tasandil, sealhulgas teavet aastani 2030 igal aastal kogutavate CO_2 koguste kohta, jaotatuna kogutava CO_2 allikate kaupa – kas see on pärit Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ ([8]) hõlmatud käitistest või muudest allikatest (nt biogeensetest allikatest või otse atmosfäärist) –, kavandatud CO_2 transporditaristu kohta ning riigisisese CO_2 säilitamise ja sisestamise võimekuse kohta, mis on kavas saavutada 2030. aastaks.

(6) Komisjoni soovitustes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/841 (maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrus, edaspidi „LULUCFi määrus“) ([9]) rakendamise tulemuslikkuse kohta käsitletakse seda, kuidas liikmesriik täidab ajavahemikul 2021–2025 (esimene ajavahemik) negatiivse saldo vältimise kohustust ja ajavahemikul 2026–2030 (teine ajavahemik) oma riiklikku eesmärki, võttes arvesse selles määruses sätestatud paindlikkusmeetmete kasutamise eeskirju. Komisjoni soovitustes võetakse arvesse ka seda, et esimesel ajavahemikul kantakse LULUCFi määruse kohaldamisala ülemäärased heitkogused automaatselt üle jõupingutuste jagamise määruse kohaldamisalasse.

(7) Komisjoni soovitustes kliimamuutustega kohanemise kohta võetakse arvesse seda, mil määral on Soome lõiminud oma ajakohastatud riiklikku energia- ja kliimakavasse kohanemiseesmärgid, milles on arvestatud kliimariskidega, mis võivad takistada Soomet saavutamast energialiidu eesmärke ja sihte. Elektrikatkestuse ohu tõttu nõuab erilist tähelepanu veeressursside majandamine muutuvates kliimatingimustes, võttes arvesse, et üleujutused, kuumus ja põuad mõjutavad energia tootmist.

(8) Komisjoni soovitused Soome taastuvenergiaeesmärkide kohta põhinevad määruse (EL) 2018/1999 II lisas esitatud valemil, mis tugineb objektiivsetele kriteeriumidele, ning peamistel poliitikasuundadel ja meetmetel, mida Soome ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava projektis ei ole, kuid mida on vaja, et Soome saaks õigeaegselt ja kulutõhusalt anda oma riikliku panuse liidu siduvasse eesmärki suurendada taastuvenergia osakaalu 2030. aastaks vähemalt 42,5 %ni koos ühise püüdlusega suurendada seda 45 %ni vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2018/2001, ([10]) milles käsitletakse taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamist ja mida on muudetud direktiiviga (EL) 2023/2413. Komisjoni soovitused põhinevad ka Soome panusel selle direktiivi artiklites 15a, 22a, 23, 24 ja 25 esitatud konkreetsete eesmärkide saavutamisse ning sellega seotud poliitikasuundadel ja meetmetel direktiivi kiireks ülevõtmiseks ja rakendamiseks. Soovitused kajastavad seda, kui oluline on töötada välja põhjalik pikaajaline kava taastuvenergia ja eelkõige tuuleenergia kasutuselevõtuks, et suurendada selle nähtavust Euroopa töötleva tööstuse ja võrguettevõtjate jaoks kooskõlas Euroopa tuuleenergia paketiga ([11]).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26), mida on muudetud 19. aprilli 2023. aasta määrusega (EL) 2023/857, millega muudetakse määrust (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning määrust (EL) 2018/1999 (ELT L 111, 26.4.2023, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. aprilli 2023. aasta määrusega (EL) 2023/839, millega muudetakse määrust (EL) 2018/841 kohaldamisala, aruandlus- ja täitmisnõuete lihtsustamise ning liikmesriikidele 2030. aastaks eesmärkide kehtestamise osas, ning määrust (EL) 2018/1999 seire, aruandluse, edusammude jälgimise ja läbivaatamise parandamise osas (ELT L 107, 21.4.2023, lk 1).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta direktiiviga (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Teatis Euroopa tuuleenergia tegevuskava kohta (COM(2023) 669 final, 24.10.2023) ja teatis ELi merel toodetud taastuvenergia eesmärkide elluviimise kohta (COM(2023) 668 final).

(9) Komisjoni soovitused riikliku energiatõhususpanuse kohta põhinevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu energiatõhusust käsitleva direktiivi (EL) 2023/1791 ([12]) artiklil 4, direktiivi I lisas esitatud valemil ning sellega seotud poliitikasuundadel ja meetmetel selle rakendamiseks.

(10) Komisjoni soovitustes pööratakse erilist tähelepanu eesmärkidele ja panustele ning nendega seotud poliitikasuundadele ja meetmetele kava „REPowerEU“ elluviimiseks, et kiiresti järk-järgult kaotada sõltuvus Venemaa fossiilkütustest. Soovitustes võetakse arvesse kogemusi, mis on saadud paketi „Säästame gaasi turvalise talve nimel“ ([13]) rakendamisel. Soovitused kajastavad vajadust muuta energiasüsteem vastupidavamaks, võttes arvesse kohustusi, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustest (EL) 2019/941, ([14]) mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris, ja (EL) 2017/1938, ([15]) mis käsitleb gaasivarustuskindlust, ning energia salvestamise parandamist kooskõlas komisjoni soovitusega energia salvestamise kohta ([16]).

(11) Komisjoni soovitustes võetakse arvesse vajadust kiirendada energia siseturu lõimimist, et tugevdada paindlikkuse rolli ning võimestada ja kaitsta tarbijaid. Komisjoni soovitustes võetakse arvesse ka seda, et on oluline hinnata energiaostuvõimetute leibkondade arvu kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artiklis 3 esitatud nõuetega ja komisjoni soovitusega (EL) 2023/2407 ([17]).

(12) Komisjoni soovitused kajastavad vajadust tagada piisavad investeeringud puhta energia alastesse teadusuuringutesse ja uuendustesse, et edendada nende arengut ja suurendada tootmisvõimsust, sealhulgas kehtestada asjakohased poliitikasuunad ja meetmed energiamahukate tööstusharude ja muude ettevõtete jaoks, ning vajadust täiendada kliimaneutraalse tööstuse jaoks töötajate oskusi, et toetada liidus tugevat, konkurentsivõimelist ja keskkonnasäästlikku majandust.

(13) Komisjoni soovitused tuginevad Pariisi kokkuleppe raames võetud kohustusele järk-järgult vähendada fossiilkütuste kasutamist ning fossiilkütuste toetuste järkjärgulise kaotamise tähtsusele.

(14) Investeerimisvajadusi käsitlevad komisjoni soovitused tulenevad komisjoni hinnangust selle kohta, kas ajakohastatud kava projektis on antud üldine ülevaade investeerimisvajadustest energialiidu kõigi mõõtmetega seotud eesmärkide ja panuste saavutamiseks, märgitud rahastamisallikad, tuues eraldi välja era- ja avaliku sektori allikad, kirjeldatud investeeringuid, mis on kooskõlas Soome taaste- ja vastupidavuskavaga, Soome õiglase ülemineku territoriaalse kavaga ning Euroopa poolaasta raames esitatud 2022.–2023. aasta riigipõhiste soovitustega, ning kas selles sisaldub kavandatud poliitikasuundade ja meetmete usaldusväärne makromajanduslik hinnang. Riiklik energia- ja kliimakava peaks tagama riigi poliitikasuundade ja meetmete läbipaistvuse ja prognoositavuse, et toetada investeerimiskindlust.

(15) Komisjoni soovitused kajastavad seda, kui tähtis on pidada ulatuslikke piirkondlikke konsultatsioone ning tagada varajane ja kaasav konsulteerimine riikliku energia- ja kliimakava teemal, sealhulgas üldsuse tulemuslik osalemine koos piisava teabe ja sobiva ajakavaga, kooskõlas Århusi konventsiooniga ([18]).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1).

([13]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Säästame gaasi turvalise talve nimel“ (COM(2022) 360 final).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/941, mis käsitleb ohuvalmidust elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ (ELT L 158, 14.6.2019, lk 1).

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1).

([16]) Komisjoni 14. märtsi 2023. aasta soovitus „Energia salvestamine – alusepanek vähese CO_2 heitega ja kindlale energiasüsteemile“, C(2023) 1729 (ELT C 103, 20.3.2023, lk 1).

([17]) Komisjoni 20. oktoobri 2023. aasta soovitus (EL) 2023/2407 energiaostuvõimetuse kohta, C/2023/4080 (ELT L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon, 25. juuni 1998 (Århusi konventsioon).

(16) Õiglast üleminekut käsitlevad komisjoni soovitused kajastavad hinnangut selle kohta, kas Soome kavas on piisavalt põhjalikult kindlaks tehtud kliimapöörde ja energiasüsteemi ümberkujundamise mõju ühiskonnale, tööhõivele ja oskustele, ning kas seal on visandatud asjakohased kaasnevad poliitikasuunad ja meetmed õiglase ülemineku edendamiseks, toetades samal ajal nii inimõiguste kui ka soolise võrdõiguslikkuse edendamist.

(17) Komisjon on lähtunud Soomele soovituste andmisel Soome esitatud ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava projektile antud hinnangust, ([19]) mis avaldatakse koos käesoleva soovitusega.

(18) Soome peaks käesolevaid soovitusi oma 30. juuniks 2024 esitatava lõpliku ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava koostamisel nõuetekohaselt arvesse võtma.

Soovitused, mis käsitlevad kooskõla liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja kliimamuutustega kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega

(19) Määruse (EL) 2021/1119 (Euroopa kliimamäärus) kohaselt peab komisjon hindama liikmesriikide meetmete kooskõla kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja kliimamuutustega kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega. Komisjon hindas Soome meetmete kooskõla nende eesmärkidega ([20]),

SOOVITAB SOOMEL TEHA JÄRGMIST:

MÄÄRUSE (EL) 2018/1999 KOHASE AJAKOHASTATUD RIIKLIKU ENERGIA- JA KLIIMAKAVA PROJEKT

1. Esitada prognoosid, millest on näha, kuidas olemasolevad ja kavandatud poliitikasuunad ja meetmed aitavad saavutada jõupingutuste jagamise määruse kohast riiklikku eesmärki vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet 2005. aasta tasemega võrreldes 50 %. Vajaduse korral määrata kindlaks täiendavad poliitikasuunad ja meetmed, sealhulgas metaani, N_2O ja fluoritud gaaside jaoks, mille allikateks on tööstusprotsessid ja toodete kasutamine, põllumajandus ja jäätmekäitlus, või täpsustada, kuidas kasutatakse nõuete täitmise tagamiseks jõupingutuste jagamise määruse kohaseid paindlikkusmeetmeid. Täiendada teavet poliitikasuundade ja meetmete kohta, sealhulgas liidu rahastamisprogrammide (nt ühise põllumajanduspoliitika) meetmete kohta, kirjeldades selgelt nende ulatust, ajakava ja võimaluse korral eeldatavat mõju kasvuhoonegaaside heite vähendamisele.

2. Esitada CO_2 heite kogused (koos allikatega), mida oleks võimalik kuni 2030. aastani igal aastal koguda. Esitada üksikasjalik teave selle kohta, kuidas kogutud CO_2 transporditakse.

3. Määrata kindlaks konkreetne trajektoor, mida mööda saavutada määruses (EL) 2018/841 määratletud riiklik LULUCFi eesmärk. Lisada täiendavad meetmed LULUCFi sektoris, sealjuures kirjeldada üksikasjalikult nende ajakava ja ulatust ning kvantifitseerida nende eeldatavat mõju, tagamaks et kasvuhoonegaaside sidumine on tegelikus kooskõlas 2030. aastaks seatud ELi netosidumise eesmärgiga −310 miljonit CO_2 ekvivalenttonni ja määruses (EL) 2018/841 määratletud riigipõhise sidumise eesmärgiga − 2 889 000 CO_2 ekvivalenttonni. Esitada lisateavet kavandatud meetmete kohta LULUCFi sektoris, sealhulgas kvantifitseerida nende eeldatav mõju (sidumise või heite kogused).

4. Kaaluda metsa säästva majandamisega seotud meetmeid, sealhulgas uurida põhjalikumalt võimalust vähendada metsamaa muutmist muu kasutusotstarbega maaks (raadamist), süsinikku siduvat majandamist ja kauakestvaid süsinikku säilitavaid materjale, terviklikke lähenemisviise, nagu looduspõhised lahendused, mis aitavad saavutada ökosüsteemide kaitse ja taastamise eesmärki ja muid keskkonnaeesmärke ning biomassiga seotud energiatõhususe meetmete edendamist ja rakendamist, sealhulgas bioressursipõhiste isolatsioonimaterjalidega varustamist. Selle raames tuleks hinnata nimetatud meetmete rakendamist kõigi maapõhiste neeldajate ja reservuaaride suhtes ning vähendada maa haavatavust looduslike häiringute suhtes. Tagada, et riiklike inventuuriandmete metoodiline läbivaatamine on kooskõlas kavandatud meetmete kvantifitseerimisega. Anda selget teavet selle kohta, kuidas kasutatakse avaliku sektori vahendeid (nii liidu rahalisi vahendeid, sh ühise põllumajanduspoliitika vahendeid, kui ka riigiabi) ja erasektori vahendeid süsinikku siduva majandamise kavade kaudu järjepidevalt ja tulemuslikult selleks, et saavutada riiklik netosidumise eesmärk. Anda vastavalt määruse (EL) 2018/1999 V lisa 3. osale teavet selle kohta, milline on seire, aruandluse ja kontrolli jaoks kõrgemate määramistasandite/geograafiliselt täpsete andmestike kasutamisele ülemineku seis ja milliseid edusamme selle tagamiseks veel teha tuleb.

([19]) SWD(2023) 914.

([20]) ELi kliimameetmete 2023. aasta eduaruanne (COM(2023) 653 final) ja komisjoni talituste töödokument „Hinnang kliimamuutustega kohanemisel tehtud edusammudele üksikutes liikmesriikides vastavalt Euroopa kliimamäärusele“ (SWD(2023) 932).

5. Paremini kirjeldada ja kvantifitseerida seost energialiidu konkreetsete eesmärkide ja poliitikasuundadega, mida kliimamuutustega kohanemist käsitlevad poliitikasuunad ja meetmed peaksid toetama.

6. Suurendada vähemalt 62 %ni taastuvate energiaallikate osakaalu eesmärki kui panust muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikes 1 sätestatud liidu 2030. aasta siduvasse taastuvenergiaeesmärki vastavalt määruse (EL) 2018/1999 II lisas esitatud valemile. Lisada soovituslik trajektoor, mis ulatub määruse (EL) 2018/1999 artikli 4 punkti a alapunkti 2 kohaste 2025. ja 2027. aasta võrdlustasemeteni.

7. Esitada hinnangulised trajektoorid ja pikaajaline kava taastuvenergiatehnoloogia kasutuselevõtuks järgmise kümne aasta jooksul ning väljavaade kuni 2040. aastani. Lisada soovituslik uuendusliku taastuvenergiatehnoloogia kasutuselevõtu eesmärk kooskõlas muudetud direktiiviga (EL) 2018/2011. Lisada konkreetsed eesmärgid, et aidata saavutada 2030. aasta soovituslikud alleesmärgid hoone- ja tööstussektoris ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud kütuste siduv miinimumtase 2030. aastaks tööstus- ja transpordisektoris.

8. Jätkuvalt arendada üksikasjalikke ja kvantifitseeritud poliitikasuundi ja meetmeid viisil, mis võimaldab Soomel õigeaegselt ja kulutõhusalt saavutada oma riiklik panus ELi siduvasse taastuvenergiaeesmärki, milleks on 2030 aastaks 42,5 %, mida püütakse ühiselt suurendada 45 %ni. Kirjeldada eelkõige taastuvenergiatehnoloogiat, mille jaoks Soome kavatseb määrata kindlaks taastuvenergia eelisarendusalad koos kiiremate ja lihtsamate menetlustega. Kirjeldada, kuidas Soome kavatseb kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu taastuvelektri ostulepingute, päritolutagatiste ning oma tarbeks toodetud energia tarbimise ja energiakogukondade edendamise tugiraamistiku abil. Kirjeldada transpordisektori kütusetarnijate kohustuse kavandamist ning lisada võrreldavad meetmed, mille abil edendada vesiniku kasutamist tööstuses ja valmistada EL ette kauplemiseks taastuvallikatest toodetud vesinikuga.

9. Lisada hinnang energia tootmiseks kasutatava metsa biomassi riigisisese tarnimise kohta aastatel 2021–2030 kooskõlas muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29 sätestatud rangemate säästlikkuse kriteeriumidega ning hinnang selle kohta, kuivõrd metsa biomassi kavandatud kasutamine energia tootmiseks on kooskõlas läbivaadatud LULUCFi määrusest tulenevate Soome kohustustega, eelkõige aastateks 2026–2030, koos riiklike meetmete ja poliitikasuundadega, millega see kooskõla tagatakse. Lisada täiendavad meetmed biometaani kestliku tootmise edendamiseks, võttes arvesse Soome kestliku biogaasi/biometaani tootmispotentsiaali ja tootmist, maagaasi tarbimise profiili, olemasolevat taristut ning kääritussaaduste ja biogeense CO_2 kasutamist.

10. Esitada võimaluste piires nende sammude eeldatav ajakava, mille tulemusena võetakse vastu seadusandlikud ja muud kui seadusandlikud poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on üle võtta ja rakendada muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 sätted, eelkõige eelmistes punktides nimetatud meetmete jaoks.

11. Lisada energia lõpptarbimisel põhinev riiklik energiatõhususpanus liidu 2030. aasta siduva energia lõpptarbimise eesmärgi saavutamisse vastavalt direktiivi (EL) 2023/1791 artiklile 4 ja I lisale või korrigeeritud soovituslikule riiklikule panusele, mille komisjon esitab selle direktiivi artikli 4 lõike 5 alusel igale liikmesriigile 1. märtsiks 2024. Lisada primaarenergia tarbimisel põhinev riiklik energiatõhususpanus liidu soovitusliku primaarenergia tarbimise eesmärgi saavutamisse vastavalt direktiivi (EL) 2023/179 artiklile 4 ja I lisale. Esitada sektorite kaupa kogus, mille võrra kõik avaliku sektori asutused peavad vähendama energiatarbimist, ning avaliku sektori asutuste omanduses olevate köetavate/jahutatavate hoonete aastas renoveeritav üldpõrandapind või vastav aastas saavutatav energiasääst. Samuti esitada ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 saavutatav kumulatiivne energiasääst ning vajaduse korral selgitus selle kohta, kuidas määrati kindlaks iga-aastane energiasäästu määr ja arvutamise lähtestsenaarium.

12. Esitada täielikud poliitikasuunad ja meetmed riikliku energiatõhususpanuse saavutamiseks ning kirjeldada, kuidas rakendatakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. Määrata kindlaks usaldusväärsed energiatõhususe rahastamise programmid ja toetuskavad, mis võimaldavad kaasata erasektori investeeringuid ja täiendavat kaasrahastamist. Esitada energiasäästumeetmed, millega tagatakse nõutav kumulatiivne lõppkasutuse energiasääst 2030. aastaks.

13. Lisada ajakohastatud eesmärgid, et 2050. aastaks tagada väga energiatõhus ja vähese CO_2 heitega riiklik hoonefond ning muuta olemasolevad hooned heitevabaks, ning lisada vahe-eesmärgid 2030. ja 2040. aastaks ning võrdlus uusima pikaajalise renoveerimisstrateegiaga. Esitada rohkem teavet seotud meetmete kohta hoonesektoris ja nende meetmete rahastamise kohta ning kirjeldada nende eeldatavat mõju energiasäästule.

14. Tugevdada energiasüsteemi vastupanuvõimet, eelkõige seades eesmärgi energiasalvestuse kasutuselevõtuks. Määrata kindlaks asjakohased meetmed, millega tagada mitmekesistamine ning pikaajaline varustamine tuumamaterjalide, tuumkütuse, varuosade ja teenustega, pidades eelkõige silmas alternatiivseid tarneid Loviisa tuumaelektrijaamale (VVER 440 tüüpi reaktorid), ning tuumajäätmete pikaajaline käitlemine. Esitada üksikasjalik teave selle kohta, kuidas kavatsetakse asendada rajamata jääva Hanhikivi tuumaelektrijaama vähese CO_2 heitega elektri tootmise võimsus. Hinnata naftataristu (rafineerimistehaste, naftavarude) kohasust, võttes arvesse naftanõudluse eeldatavat vähenemist ja üleminekut vähem CO_2 heidet tekitavatele alternatiividele.

15. Esitada paindlikkusvajaduste hindamise alusel selged eesmärgid, eelkõige tarbimiskaja jaoks, et parandada energiasüsteemi paindlikkust, ning kirjeldada konkreetseid meetmeid, millega hõlbustada energiasüsteemi lõimimist vastavalt muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 artiklile 20a.

16. Arendada edasi energiaostuvõimetuse vähendamiseks rakendatavat lähenemisviisi, sealhulgas lisada hinnang praegu mõjutatud leibkondade olukorra kohta ja konkreetne mõõdetav energiaostuvõimetuse vähendamise eesmärk, nagu on ette nähtud määruses (EL) 2018/1999, võttes arvesse soovitust (EL) 2023/2407. Anda lisateavet olemasolevate ja võimalike meetmete kohta energiaostuvõimetuse vähendamiseks ning eraldatavate rahaliste vahendite kohta nii sotsiaalpoliitika (taskukohasus) kui ka struktuursete energiameetmete seisukohast.

17. Selgitada täpsemalt riigi teadusuuringute, innovatsiooni ja konkurentsivõime alaseid eesmärke puhta tehnoloogia kasutuselevõtuks ning määrata kindlaks trajektoor aastani 2030 ja aastani 2050, et toetada tööstuse CO_2 heite vähendamist ning edendada ettevõtete üleminekut nullneto- ja ringmajandusele. Esitada poliitikasuunad ja meetmed, millega edendatakse nullnetoheitega projektide, sealhulgas energiamahukate tööstusharude jaoks oluliste projektide väljatöötamist. Kirjeldada loamenetluste prognoositavat ja lihtsustatud õigusraamistikku ning seda, kuidas lihtsustatakse vajaduse korral juurdepääsu riiklikule rahastamisele. Esitada üksikasjalikud poliitikasuunad ja meetmed energiasüsteemi digiteerimiseks, puhta energia alaste oskuste arendamiseks ning avatud kaubanduse hõlbustamiseks, et tagada peamiste nullnetokomponentide ja -seadmete vastupidavad ja kestlikud tarneahelad.

18. Määrata kindlaks reformid ja meetmed, mille abil kaasata energia- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikud erasektori investeeringud. Lisada põhjalik ja järjekindel ülevaade avaliku ja erasektori investeeringute vajadusest nii kokkuvõtlikult kui ka sektorite kaupa. Täiendada alt üles suunatud projektipõhist hindamist kogu majandust hõlmava ülevalt alla lähenemisviisiga. Esitada üksikasjalikum kogu investeerimisvajaduse jaotus koos lisateabega riiklike, piirkondlike ja liidu rahastamisallikate ning kaasatavate erasektori rahastamisallikate kohta. Kirjeldada lühidalt, mis liiki rahalise toetuse kavad on valitud avaliku sektori eelarvest rahastatavate poliitikasuundade ja meetmete rakendamiseks, liidu poolset rahastamist ning segatüüpi rahastamisvahendite rakendamist, kasutades toetusi, laene, tehnilist abi ja avaliku sektori tagatisi, sealhulgas kirjeldada riiklike tugipankade rolli asjaomastes kavades ja/või seda, kuidas kaasatakse erasektori rahalisi vahendeid. Kaaluda rahastamisallikana heitkoguste kulutõhusat loovutamist teistele liikmesriikidele jõupingutuste jagamise määruse alusel. Esitada usaldusväärne hinnang kavandatud poliitikasuundade ja meetmete makromajandusliku mõju kohta.

19. Kirjeldada, kuidas ajakohastatud kavas sisalduvad poliitikasuunad ja meetmed on kooskõlas Soome riikliku taaste- ja vastupidavuskavaga, sealhulgas REPowerEU peatükiga.

20. Selgitada üksikasjalikult, kuidas ja mis ajaks kavatseb Soome kaotada järk-järgult fossiilkütuste toetused. Kirjeldada üksikasjalikult, kuidas Soome kavatseb järk-järgult lõpetada tahkete fossiilkütuste kasutamise elektrienergia tootmises, sealhulgas selgitada sellega seotud kohustusi ja meetmeid.

21. Kirjeldada üksikasjalikumalt analüütilist alust, sealjuures esitada prognoos selle kohta, kuidas energiasüsteem kavandatud poliitikasuundade ja meetmete rakendamisel areneb kuni aastani 2040.

22. Anda üksikasjalikku teavet kliimapöörde ja energiasüsteemi ümberkujundamise mõju kohta ühiskonnale, tööhõivele ja oskustele või mis tahes muu jaotusliku mõju kohta ning õiglase ülemineku toetamiseks kavandatud eesmärkide, poliitikasuundade ja meetmete kohta. Täpsustada toetuse vorm, algatuste mõju, sihtrühmad ja eraldatavad vahendid, võttes arvesse nõukogu soovitust õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta ([21]). Tagada, et turba kasutamise vähendamise ajakavad õiglase ülemineku territoriaalses kavas ja lõplikus ajakohastatud riiklikus energia- ja kliimakavas on omavahel kooskõlas. Lisada võimaluse korral veel elemente, et luua piisav analüütiline alus tulevase kliimameetmete sotsiaalkava koostamiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2023/955, ([22]) sealhulgas teave selle kohta, kuidas hinnata probleeme ja sotsiaalset mõju kõige vähem kaitstud elanikkonnarühmadele, mida põhjustab heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamine hoone-, maanteetranspordi- ja muudes sektorites kütuse põletamise suhtes, ning kuidas teha kindlaks võimalikud toetusesaajad ja asjakohane poliitikaraamistik. Selgitada, kuidas riiklikus energia- ja kliimakavas kindlaks määratud poliitikaraamistik aitab kaasa Soome kliimameetmete sotsiaalkava koostamisele ja kuidas tagatakse nende kahe kava vaheline kooskõla.

23. Tagada kaasav üldsuse osalemine mõistliku ajavahemiku jooksul ning kohalike ametiasutuste ja kodanikuühiskonna ulatuslik osalemine kava koostamises. Anda selge ülevaade sellest, kuidas konsulteerimine võimaldab kõigil asjaomastel asutustel, kodanikel ja sidusrühmadel, sealhulgas sotsiaalpartneritel, osaleda nii kava projekti kui ka lõpliku ajakohastatud kava koostamises. Esitada kokkuvõte eri osalejate väljendatud seisukohtadest ja sellest, kuidas konsultatsioonide käigus väljendatud seisukohti on kavas arvesse võetud.

Brüssel, 18. detsember 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Kadri SIMSON

([21]) Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus õiglase kliimaneutraalsusele ülemineku tagamise kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 35).
([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1).